Părintele GHEORGHE CALCIU DUMITREASA
Suferinţa ca binecuvântare
Ediţia a doua
Ediţie îngrijită de Ieromonah Savatie Baştovoi
C ATHI^M A,
Redactor: Elena Marinescu
Coperta: Ierom. Savatie Baştovoi
© Mănăstirea Petru Vodă © Editura Cathisma, pentru prezenta ediţie, Bucureşti, 2008
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
CALCIU-DUMITREASA, GHEORGHE Suferinţa ca binecuvântare / părintele Gheorghe Calciu Dumitreasa; ed. îngrijită de ieromonah Savatie Baştovoi. - Ed. a 2-a. - Bucureşti: Cathisma, 2008 ISBN 978-973-88442-3-0
I. Baştovoi, Ştefan (ed.)
281.95(498)(047.53)

Suferinţa ca binecuvântare

Slăvit să fie Dumnezeu că ne-a îngăduit să ne întâlnim din nou în această ţară şi în această sală. Este pentru prima dată când sunt invitat în mod oficial să vorbesc, după ce în clandestinitate am vorbit pe cât mi-au îngăduit Dumnezeu şi puterile mele. Şi astăzi suntem în libertate de a propovădui cuvântul lui Dumnezeu, de a vă împărtăşi experienţa noastră duhovnicească şi de a încerca să realizăm o pace sufletească în ţara noastră, atât de zbuciumată, atât de divizată prin neînţelegeri, prin idei noi, neacceptate din multe puncte de vedere.

Sunt aici de o săptămână, adică voi face săptămâna luni, în rolul preşedintelui internaţional al Romfest-ului, formaţiune pe care noi o realizăm din doi în

doi ani în America şi pentru prima dată ne este îngăduit să o facem în România. Acum doi ani, la ultima ediţie, am încercat să o facem în România, ni s-au făcut toate opoziţiile şi Dumnezeu ne-a ajutat acum să ne întâlnim din nou, să o realizăm aici, şi sper că toţi aceşti tineri care sunt de faţă, şi alţii, vor participa la ediţia noastră din septembrie.

Probabil că aţi dori să auziţi unele lucruri şi despre noi, din exil, şi despre ceea ce s-a întâmplat în perioada în care am fost arestat. M-am aflat în închisoare şi apoi am plecat de aici, din ţară... Văd o serie întreagă de tineri preoţi care au fost elevii mei în perioada persecuţiilor şi aş vrea să vă împărtăşesc câteva lucruri duhovniceşti ziditoare de suflet, a ceea ce s-a întâmplat atunci. Nu doresc să vă fac prezentări ale suferinţei sau ale abuzurilor sau ale injustiţiei care mi s-au făcut mie şi tinerilor teologi. Vreau să desprindem din tot ceea ce vom vorbi şi din tot ceea ce voi prezenta (voi răspunde la întrebări) ceea ce este bun pentru sufletul nostru, ceea ce este bun pentru societatea noastră, ceea ce ne pune în legătură cu Dumnezeu şi cu fratele nostru de lângă noi.

In rugăciunile noastre pe care le facem fie în timpul Liturghiei, fie cu altă ocazie, ne rugăm pentru cei ce ne urăsc şi pentru cei ce ne iubesc pe noi. întâi pentru cei ce ne urăsc. Asta înseamnă o invitaţie la iertare. Am iertat şi cer să fiu iertat pentru tot ce s-a întâmplat şi am făcut rău cuiva, fie că este în viaţă, fie că nu este în viaţă.

Acţiunea mea de adresare tineretului a pornit în urma contactului cu tinerii. La început am fost profesor de limbă franceză, apoi am fost profesor de limbă franceză la Seminarul Teologic şi când am terminat Teologia, am fost profesor de Noul Testament

şi Dogmatică. în contactul cu tinerii laici am constatat, în timpul acela, o lipsă totală de adeziune spirituală a tinerilor sau de convingere la ceea ce li se preda, la structura societăţii, la intenţiile puterii. Această atitudine negativă totală faţă de societate îl dezorienta pe tânăr. Refuza ceea ce i se oferea, şi nu i se oferea nimic din ceea ce ar fi putut să-l intereseze. Am încercat, pe cât îmi stătea în putinţă atunci, să trezesc în tinerii pe care îi educam în şcolile laice un sentiment de stabilitate. Să le dau un drum prin care, prin propriile lor

A

forţe, să ajungă la un echilibru spiritual. Sigur că nu se putea vorbi liber despre Dumnezeu atunci, nu se putea vorbi liber despre credinţă, dar prin excursiile pe care le organizam cu copiii, includeam întotdeauna mănăstirile, şi acolo ghizii, monahii, monahiile le vorbeau despre istoria românească, adevărata istorie românească, nu cea care li se preda în şcoli, despre rolul bisericii în cultura românească, despre ceea ce a însemnat prezenţa ideii divine în sufletul nostru românesc.

Am făcut Teologia într-un sens oarecum semiclandestin. Adică, în perioada în care eram în închisoare, perioada cea mai dificilă a vieţii de închisoare pentru toţi tinerii, Dumnezeu a trimis în mijlocul nostru pe preoţi. Securitatea a arestat, Guvernul comunist a arestat preoţii, călugării şi au venit în mijlocul nostru, într-o perioadă de totală disperare pentru noi. Preoţii aceştia erau pregătiţi pentru suferinţă, prin educaţia lor, prin pericolul în care au trăit tot timpul, prin refuzul oricărei înclinaţii sau plecăciuni în faţa regimului comunist. Ei au venit pregătiţi pentru suferinţă, cum noi nu eram. Ei au venit cu harul rugăciunii. Ei au venit cu mângâiere pentru noi, cu spove

danie, unii aduceau împărtăşania cusută în cutele cămăşilor. Şi am putut să ne spovedim, să ne împărtăşim, să ne purificăm sufletul.

Şi atunci am înţeles ceea ce ştiam din slujbele de la Biserică, ceea ce ştiam din educaţia pe care o primisem (pentru că am apucat educaţia religioasă în şcoală). Am înţeles ceea ce înseamnă exact, nu aşa, auditiv, nu aşa ca pe un răsunet de o clipă în mintea omului, ce înseamnă cuvintele Mântuitorului: „Voi sunteţi sarea pământului, voi sunteţi lumina lumii". Şi atunci am făcut un vot între mine şi Iisus Hristos şi am zis: „Doamne, dacă mă scapi din închisoarea asta cu viaţă, eu mă voi preoţi".

De atunci şi până la eliberare am văzut murind zeci şi zeci de prieteni. Din ce în ce mai mare era golul în jurul nostru. Tot mai însinguraţi, priveam înainte şi puţini mai erau în viaţă. Priveam în spate şi toată armata aceasta nevăzută a celor mai buni din poporul nostru creştea în ceruri.

Şi Dumnezeu m-a scăpat. Am încercat să-mi îndeplinesc votul pe care-l făcusem. Dar dispoziţia era atunci, ca nici un fost deţinut politic să nu poată studia

Teologia. în acelaşi timp, nu eram admişi să ne continuăm studiile. Fusesem student la Medicină. Nici în facultăţile laice nu eram primiţi să ne continuăm studiile. Şi fiecare se orienta spre ceea ce putea. Eu am făcut Franceza. Am ajuns profesor de liceu. Venise decretul general dat de Gheorghiu Dej. Am ajuns profesor de liceu, dar eram foarte nefericit. Pentru că simţeam că, într-un sens, chiar dacă era fără voia mea, înşelam pe Dumnezeu. Nu-mi îndeplineam făgăduinţa pe care o făcusem.

Şi am cerut audienţă la Patriarhul Ius- tinian. M-a primit în audienţă, i-am spus tot ce se întâmplase cu mine, i-am prezentat - aşa cum se cerea la toate facultăţile fie laice, fie clericale - o autobiografie. I-am spus autobiografia mea, aşa cum s-a

întâmplat. Preafericitul m-a ascultat, mi-a dat înapoi hârtia şi mi-a spus: „Până când te duci de aici la Institutul Teologic, chestiunea cu puşcăria să fie scoasă". Şi aşa că m-am dus la facultate cu îngăduinţa episcopului, cu o autobiografie care excludea o perioadă de timp de 16 ani din viaţa mea, fără să dau explicaţii pentru ce se întâmplase.

Am fost admis. Am studiat timp de 4 ani şi în luna mai, când trebuia să termin

facultatea, Securitatea - sau nu ştiu cum s-a întâmplat - a cercetat dosarele noastre de la facultate şi am fost exclus, am fost exmatriculat din Facultatea de Teologie, sub pretextul că nu eram prezent la cursurile de zi (doar, în acelaşi timp, eram şi profesor). Ministerul învăţământului m-a chemat şi mi-a cerut să renunţ la Teologie, dacă vreau să mai rămân profesor. Eu am spus: „ Nu pot să renunţ la Teologie, nu pot să renunţ nici la funcţia mea de profesor, pentru că ele nu sunt incompatibile. Fiecare om are dreptul la o credinţă prin Constituţie. Fiecare om are dreptul la o credinţă, fiecare om are dreptul la negarea unei credinţe, şi aşa cum negaţi dumneavoastră credinţa cu dreptul pe care vi l-aţi arogat, tot aşa şi eu pot să afirm credinţa fără să conturb în nici un fel procesul de învăţământ." Şi am fost exclus şi din şcoli.

Preafericitul Iustinian nu era aici, era în Belgia. îmi aduc foarte bine aminte. Era plecat în Belgia şi când s-a întors... Eram mai mulţi intelectuali care făceam Teologia atunci, cu frecvenţă redusă. Când s-a întors din Belgia, ne-a chemat pe cei din ultimul an şi ne-a spus: „Singurul lucru pe care pot să-l fac pentru

voi este ca să vă daţi licenţa." Ceilalţi, anul al III-lea, anul al II-lea, trebuiau să meargă la zi, renunţând la profesia lor. Nu puteai la 30, la 40 de ani, cum aveam noi atunci, să mergi la facultate ca oricare student, pentru că aveai o familie, pentru că trebuia să te întreţii. Nouă, în orice caz, ne-a dat dreptul să ne dăm licenţa în luna iulie şi m-a numit profesor de limbă franceză.

In luna ianuarie am fost preoţit şi am început activitatea mea de profesor la Seminarul Teologic din Bucureşti. Am găsit aici tineri deosebiţi, în sensul că aveau aspiraţii, chiar dacă acestea nu erau destul de limpezi, pentru că mijloacele nu le erau cunoscute. După cum ştiţi, seminarele erau supravegheate. Departamentul Cultelor îşi avea oamenii săi, care ne controlau tot timpul, dacă nu cumva ne abatem de la linia pe care partidul o impunea în educaţia tinerilor, chiar şi pentru teologi.

Mărturisesc că nu m-am temut, credeam că abuzurile s-au terminat, că oricum există nişte portiţe prin care poţi să-ţi îndeplineşti misiunea ta de profesor pentru viitorii preoţi. Şi, din ce în ce, apropierea mea de studenţi, de elevi, s-a

accentuat. Mă interesam de viaţa lor, nu numai de educaţia lor, să zic teologică, ci de viaţa lor particulară, de sufletul lor, de îndoielile lor, de căderile lor, de ridicările lor din nou. Cred că asta a stabilit între mine şi între ei o apropiere extraordinară. Ne întâlneam din când în când în rugăciune, la biserică, începusem să citim Biblia. Dacă Dumnezeu ne dădea cuvânt, spuneam ceva despre textele biblice pe care le citeam, dacă nu, meditam puţin şi apoi plecam fiecare la casele lor. Dar lectura aceasta a Scripturii Sfinte a avut o influenţă extraordinară asupra lor.

De când am ieşit din închisoare şi până în momentul de faţă am făcut foarte multe călătorii, am vorbit foarte mult peste tot, în toată Europa, în toată America, în biserici ortodoxe, catolice, protestante, peste tot am recomandat citirea Sfintei Scripturi. Şi toate acestea, chiar în mediile monahale. Oamenii nu citesc destul Sfânta Scriptură,

nici ortodocşii, nici catolicii. Cei care citesc Scriptura în mod permanent şi sistematic sunt protestanţii. In felul acesta noi ne găsim în faţa atacului protestant fără o bază scrip- turistică. Mereu am cerut, şi în cele din urmă am ajuns în nişte mănăstiri din

America, care mi-au făgăduit că vor citi Scriptura, au citit-o şi la următoarele întâlniri am putut discuta cu ei la un alt nivel. Pentru orice creştin, pentru orice ortodox - nu mă refer la celelalte confesiuni, fiindcă fiecare îşi rezolvă problemele în sânul confesiunii - citirea Sfintei Scripturi este obligatorie.

In general preoţii citesc, în cea mai mare măsură, Evanghelia zilei, sau Evanghelia săptămânii respective. Nu vă sprijiniţi pe asta. Dacă n-ai o imagine completă a Sfintei Scripturi, în special a Noului Testament, nu eşti destul de abil, nu în predică, ci într-o confruntare cu protestanţii. Vă rog să citiţi Scriptura, şi laici, şi teologi! Pentru că citirea Scripturii nu numai că îţi luminează sufletul, dar prin rugăciune şi prin lectură neîncetată descoperi lucruri pe care nu le-ai descoperit nici prima oară, nici la a doua, nici la a zecea lectură a Sfintei Scripturi. Dumnezeu lucrează, Duhul lui Dumnezeu lucrează în fiecare dintre noi şi deschide spiritul omului pentru înţelegerea unor sensuri pe care nu le cunoşti, pe care poate nici alţii nu le-au descoperit.

Cu timpul, acest grup de tineri a crescut în jurul meu, tot mai mulţi se adu

nau în jurul meu. Am avut o generaţie de tineri sau două trei generaţii foarte bune. Şi am căutat puţin în sufletul lor, mai în adânc, şi am găsit toate calităţile posibile pentru un preot. Fiecare le avea. Nu venea acolo nimeni fără o chemare. Chiar dacă chemarea era aşa obscură în sufletul lui, chiar dacă părinţii trimiteau pe copii la facultate pentru profesie, nu pentru vocaţie. Totuşi un tânăr nu venea acolo dacă nu avea o chemare de undeva. Era important pentru mine să scot din sufletul copilului chemarea lui Dumnezeu care zăcea acolo ascunsă.

Ii îndemnam să aibă relaţii cu studenţii de la facultăţile laice, îi îndemnam să-i aducă la biserică, la slujbele pe care le făceam seara, că era Vecernie, la slujbele de duminică, şi numărul studenţilor creştea tot mai mult. Am văzut dezorientarea studenţilor laici, am văzut incapacitatea lor de a înţelege lumea spirituală. Se apropia Postul Paştelui şi am vorbit cu un grup de studenţi, elevii mei: „Ce facem pentru Paşti? Cum trecem prin postul care se apropie? Trecem ca şi până atunci, ca şi în anii precedenţi, printr-o rutină instaurată în Seminarul Teologic, sau aducem un suflu de viaţă nou? Ceva care să zguduie sufletul nos

tru. Ceva care să ne scoată din rutină. Şi, tot discutând, am ajuns la concluzia că ar trebui să începem un ciclu de predici, care să fie adresat tinerilor, în mod special. Să facem apel la sufletul lor tânăr, la resursele lor duhovniceşti încă nevalorificate, la chemarea pe care o avea fiecare, chiar dacă era oarecum confuz.

Şi am ales să ne adresăm tinerilor laici, ca să înţeleagă că există şi o altă lume. Mulţi dintre ei erau foarte bine pregătiţi, studenţi foarte buni, la Politehnică îndeosebi, şi cred că nu întâmplător politehnicienii au fost mai mult în jurul meu. Erau prizonierii unui obiect de studiu materialist, raţional, în care nici un zbor spiritual nu se putea realiza. Şi am intitulat aceste predici ale mele - câte una pe săptămână, în fiecare miercuri seara - „Şapte cuvinte către tineri". Ele au fost editate anul trecut de Editura Anastasia. Şi mi s-a promis că în toamna aceasta, când vom avea congresul Rom- fest, în septembrie, cartea va fi din nou pusă în vânzare. Cred că această carte nu şi-a epuizat semnificaţia, nici impactul asupra sufletului tinerilor, pentru că ceea ce am căutat să fac

acolo, ce am prins acolo, este etern valabil pentru sufletul uman.

Am început brusc predicile mele. Tinerii ştiau, corpul profesoral nu era prevenit poate, Departamentul Cultelor ştia ceva, fără îndoială că Securitatea ştia. Dar, oricum, această pornire a predicilor mele a fost şocantă şi foarte puţin aşteptată sau cunoscută de cei care ne supravegheau. Şi am început prin a-mi intitula fiecare predică într-un fel special. Predicile erau tipărite, bătute la maşină şi câteva exemplare erau distribuite celor din sală, pentru că nu voiam să le rostesc liber, ca să nu mă acuze că am rostit lucruri şi îndemnuri care ar fi putut să lezeze autoritatea statului în sensul legal, nu în sensul principial.

Prima predică a avut un efect extraordinar, nu mă refer la efectul pe care l-a avut asupra tinerilor, ci la reacţia autorităţilor. A început Departamentul Cultelor, chiar şi colegii mei s-au speriat, fiindcă adevărurile pe care le rosteam acolo, fără să fi vizat în vreun fel autoritatea comunistă, vizau independenţa şi libertatea sufletului uman, al tânărului în special. In fapt, nu spuneam lucruri extraordinare. Spuneam atâta, că fiecare om este imaginea lui Dumnezeu, că această imagine ne îndreptăţeşte la cu

noaştere şi cunoscând spiritul şi materia, având dreptul de a cunoaşte spiritul şi materia, ce este bine şi ce este rău, focul şi apa, noi putem decide (decidem în libertate, nu mai eşti un şurub într-un sistem social, ci eşti un om, eşti o persoană). Făcând această decizie, tu devii un om liber. Libertatea îţi dă responsabilitate, iar responsabilitatea pentru o decizie
îti dă demnitatea christică.
>

Nimeni nu ia decizii, nici o altă fiinţă nu ia decizii. Toate „deciziile" pe care le iau animalele sunt consecinţa instinctelor. Dacă un câine îşi îngroapă alimentul lui undeva, o face fiindcă, în mod instinctual, ştie că mâine va fi în viaţă. Nu ştie niciodată că va muri. Numai noi avem în faţa noastră moartea permanent. Sfinţii Părinţi spun aşa: că cineva când s-a născut, în clipa naşterii, este destul de bătrân ca să şi moară. Singura fiinţă care are un destin tragic şi ştie că are un sfârşit şi că va muri este fiinţa umană. Prin tot felul de ocolişuri şi de speculaţii verbale sau filozofice căutăm să uităm că suntem fiinţe muritoare. Dar viaţa şi moartea ne reamintesc mereu că sfârşitul ne pândeşte şi ne întrebăm cine ne-a luat dreptul de a cunoaşte, cine

ne-a luat dreptul de a decide, cine ne-a luat dreptul de a fi un om liber şi nu un şurub în societate?

Apoi începuseră dărâmările de biserici şi al doilea cuvânt a fost: „Să zidim Biserici!" ; al treilea a fost despre prietenie; al patrulea a fost despre preoţie, în care întrebam: „Cine este preotul în viaţa noastră? Ce drepturi are el asupra tânărului? De ce un preot lucrează cu sufletul tânărului şi cine i-a dat lui acest drept?" ş.a.m.d.

Când am ajuns la predica a patra, Securitatea mi-a închis uşa bisericii. Am predicat în curtea bisericii, de pe trepte. La predica a cincea, poarta Seminarului, care e înconjurat de un zid, a fost încuiată. Tinerii din afară, seminariştii, erau obligaţi să stea în dormitoare. Cei care erau aici, mi-aduc aminte, au sărit pe ferestre, iar tinerii din afară au urcat peste ziduri ca să audă Cuvântul lui Dumnezeu, care era acelaşi pe care-l rosteam şi la predicile deschise. Dar pentru ei şi pentru toată lumea erau predicate într-o manieră nouă.

Când au văzut că nu se întâmplă nimic, că tinerii continuă să vină, uşa bisericii le-a

fost deschisă. Vreau să vă spun

un singur lucru, ca să înţelegeţi care era situaţia. Eram un singur om, înconjurat de câteva sute de tineri, toţi mergeam, aşa cum s-a mers la revoluţie, cu piepturile goale în faţa tunurilor. Toată societatea comunistă era împotriva mea. Putea să mă distrugă din prima clipă. Nu exista nici un fel de protecţie pentru mine. Ce putea să facă Biserica şi ierarhii pentru a mă apăra? Nu putea face absolut nimic. Cu o singură suflare mă puteau doborî şi să mă facă să dispar. Şi totuşi am mers cu predicile şapte săptămâni. Săptămână de săptămână, în faţa tuturor ameninţărilor şi a forţei de care dispunea societatea comunistă, şi nu m-au doborât, pentru că Dumnezeu a fost alături de mine. Sigur, noi ne-am rugat foarte mult, am făcut votul către Dumnezeu, către Iisus Hristos, că cer să duc până la capăt aceste „Şapte cuvinte". Şi Dumnezeu m-a ajutat şi am dus până la sfârşit.

A venit Paştele. A venit vacanţa de Paşti. Am avut o perioadă foarte grea, când Securitatea mă ameninţa, când primeam telefoane - chipurile de la organizaţii muncitoreşti -, că vor năvăli în apartament, că ne vor ucide pe mine, pe soţia mea, pe copil. Şantaje de tot felul...

Şi, când am venit după Paşti, am anunţat două lucruri, un „Al optulea cuvânt către tineri" şi un ciclu nou de predici intitulate „Creştinismul şi cultura", în care demonstram că întreaga noastră cultură este creştină. Chiar dacă aveam reminiscenţe din perioada păgână, perioada dacică, perioada tracică, aceste elemente de cultură străvechi au fost în- creştinate.

Şi a venit după Paşti ziua de miercuri, în care trebuia să predic, să spun, „Al optulea cuvânt". In acest cuvânt încercam să mă justific, să mă justific în faţa tinerilor, să le spun ce s-a întâmplat. Toate şantajele, toate presiunile exercitate asupra mea erau o justificare pentru mine, erau o chestiune prodromă. Dar Dumnezeu a zis: „Nu! Ai cerut şapte predici pentru Mine, pentru Dumnezeu, de ce vrei să te justifici? Eu te-am justificat." Şi în ziua aceea de miercuri, când trebuia să-mi ţin al optulea cuvânt, am fost exclus de Departamentul Cultelor din şcoală, din Biserică. Şi am fost livrat în mâinile Securităţii, fără nici o protecţie eclesiastică.
»
Aşa am ajuns până în martie, anul următor, 1978, când am fost arestat. Ares

tarea a fost făcută cu toată brutalitatea şi cu tot arsenalul pe care îl folosise Gheorghiu-Dej. între 1948 şi 1978, 30 de ani, nu a existat nici o diferenţă în metodele de opresiune ale autorităţilor, începând cu invazia casei cu zeci de agenţi, cu terorizarea familiei, a copilului, a soţiei mele, a mamei care era atunci la mine. Am fost arestat şi condamnat la moarte. Acuzaţia era că eram agentul unei puteri străine (nu se preciza ce putere, nici nu era voie) şi că am subminat securitatea statului, fiind în slujba unei puteri duşmănoase. Condamnat imediat la moarte, am fost speriat, dar nu credeam în sinea mea... am avut îndoieli.

Mi se spusese că voi fi arestat şi aşa mai departe, şi le-am spus adevărul seminariştilor: „Iată ce se întâmplă, pun în pericol un seminar întreg. Aţi putea fi trimişi la casele voastre. Aţi putea pierde studiile. Seminarul să fie desfiinţat. Eu să fiu arestat. Poate şi voi. Ce facem?" Şi mă gândisem să încetez. Cuvântul a fost aşa: „Părinte profesor, este prea târziu să mai dăm înapoi. Mergem înainte. Dacă vă arestează, să ne aresteze şi pe noi. Dacă vă condamnă, să ne condamne şi pe noi."

în plimbările pe care le-am făcut în Occident am întrebat câţi dintre tinerii americani sau europeni ar fi dispuşi să meargă cu profesorul lor la închisoare. Câţi ar accepta să fie arestaţi cu el? Să ştiţi că toţi au spus că un astfel de fenomen nu s-ar putea întâmpla. în Occident este libertate. La noi se putea întâmpla sau cel puţin aceasta a fost intenţia studenţilor, să meargă cu mine în suferinţă. Asta m-a întărit şi am ales să merg mai departe.

Şi în închisoare simţeam, eram convins că nu sunt trădat de elevii mei. Că cei care m-au urmat nu mă trădează în spirit. Şi asta mă întărea, îmi dădea curaj chiar în momente de disperare. Şi încercam în toate chipurile să menţin în sufletul meu, să menţin decizia, determinarea aceasta de a merge până la capăt, indiferent dacă voi fi executat.

îmi închipuiam că voi muri în închisoare. Nici o clipă nu m-am gândit că voi ieşi liber de acolo. Toate condiţiile, toate atitudinile puterii erau de exterminare. De altfel, Ceauşescu a şi spus, dăduse ordin ca în doi ani să fiu exterminat. Dar nu prin bătaie, prin tortură sau prin înfometare, ci prin alte căi care să

nu pună autoritatea de stat în postura criminală în care se găsea.

Prin studenţi, sau nu ştiu pe ce cale, predicile mele au ieşit din ţară, au circulat în Occident, au fost traduse în engleză, în franceză, în germană. Forurile religioase, care erau interesate de tot ce se întâmpla în ţările comuniste şi care luau imediat sub protecţia lor spirituală şi de protest persoane care sufereau, m-au adoptat. Au fost sute de grupuri. Aproape fiecare parohie, fiecare sat, din Europa în special, m-au adoptat în rugăciunile lor. Făceau grupuri de rugăciune, se rugau pentru mine ziua sau seara, când se întâlneau. Trimiteau scrisori de protest pentru mine la guvernul Ceauşescu. Scriau cuvinte de încurajare pentru mine şi pentru familia mea.

Bineînţeles că aceste scrisori nu ajungeau niciodată la familie, iar la mine cu atât mai puţin. Dar ele erau oprite la Securitate şi Securitatea era obligată să raporteze mai departe ce se întâmplă. Asta crea o stare de incertitudine pentru Ceauşescu, care vroia să-şi facă o imagine în Occident, o altă imagine decât cea pe care o avea în realitate, şi le influenţa şi atitudinea lor faţă de mine, încât, până în

sfârşit, am fost acuzat la zece ani. Acuzaţia a rămas aceeaşi, articolul acelaşi, numai încadrarea la pedeapsă s-a schimbat la zece ani, cu intenţia de a mă extermina într-o perioadă de maxim, să zic, trei ani.

Şi aşa a început calvarul meu. De câte ori se auzea unde sunt, imediat eram mutat în altă închisoare, plimbat din închisoare în închisoare, în cătuşe, în celule reci sau fierbinţi dacă era vară, în care nu puteai să respiri, în dubele acelea metalice. Poate că ar fi trebuit să mor de douăzeci de ori, nu o dată. Şi totuşi n-am murit, pentru că Duhul lui Dumnezeu era peste mine. Şi Dumnezeu mă răsplătea pentru o faptă bună, care era o faptă bună în serviciul Lui divin şi pentru curajul spiritual pe care l-am avut dincolo de slăbiciunile mele personale.

In timpul în care am fost în Occident, vorbeam despre situaţia României, despre situaţia Bisericii, despre persecuţia care are loc, despre injustiţiile care se fac, despre bisericile dărâmate de fiecare dată. Am spus nume. Am spus nume, în primul rând Ceauşescu, bineînţeles, am spus nume ale unor gardieni, ale unor ofiţeri de securitate care mă suprave

gheau şi care mă supuneau presiunilor, spaimelor şi torturilor. în clipa în care s-a terminat regimul comunist şi am intrat în perioada de după revoluţie, am încetat să mai pomenesc nume. Am lăsat pe toate aceste lucruri în grija lui Dumnezeu. El să răsplătească: dacă va socoti de pedepsit, să pedepsească, dar să nu mai pomenesc nume care ar ridica mânii împotriva persoanelor. Şi m-am schimbat oarecum. Am simţit că treptat, treptat mă eliberez. Mă eliberam poate de un sentiment ascuns undeva, în străfundul sufletului meu, un sentiment de răzbunare nu materială, ci prin a denunţa persoane. Pentru că, în fond, ceea ce se întâmpla acolo nu era o luptă între mine şi o persoană sau o luptă între preoţi, sau între cei care erau închişi şi persoanele din sistem.

Acolo, am înţeles atunci, era o chestiune mistică. Era un război sacru. Era o luptă între bine şi rău, o luptă între Dumnezeu şi diavol. Această luptă se dădea pe un câmp de bătălie care era inima noastră, inima mea şi a fiecăruia dintre noi. Acest câmp de bătălie nu este un câmp geografic, inert. Inima mea, inima fiecăruia, era aceea care decidea în noi bi

ruinţa lui Dumnezeu sau biruinţa satanei. Şi aceasta ne făcea responsabili. Şi ştiam că în această luptă noi biruim prin bunătate. Noi biruim prin înţelegerea mistică a războiului acesta şi prin lăsarea în mâna lui Dumnezeu a oricărei decizii. Până atunci am fost încrâncenat, până atunci aveam în mine poate un sentiment de ură, deşi era oarecum disimulat. Nu conştient, ci inconştient disimulam acest sentiment. în clipa când am luat decizia să nu mai pomenesc numele persoanelor m-am simţit cu adevărat liber.

Vreau să vă spun câteva lucruri care s-au petrecut în închisoare, chiar dacă vi s-ar părea pitoresc şi chiar v-ar interesa, pentru că în general suntem înclinaţi să vedem cum s-a petrecut lupta, cum a fost tortura, cum ai reacţionat — e o formă a răului din noi. Nu vreau să prezint astfel de lucruri. Vreau să prezint pronia divină care a lucrat în favoarea mea. Vreau să prezint momente în care am greşit şi momente în care am înţeles că atitudinea mea nu a fost bună.

Mi-aduc aminte de un Paşti, era în 1982, un Paşti pe care l-am petrecut la Aiud. Mi-a aduc aminte pentru că el este adânc în mine. Acum îl scot ca şi cum aş

merge într-o bibliotecă, şi-l scot pentru că el este permanent în mine. Şi toate ale mele sunt adânc în mine ca într-un raft. Il scot când vreau. Dar sunt şi lucruri pe care le am acolo şi pe care nu vreau să le scot niciodată.

Eram la Aiud şi era noaptea Paştelui şi mă pregătisem prin post, prin priveghere, prin rugăciune să ajung la ziua învierii. Eram singur în celulă. De şapte luni, eram singur în celulă. Nu discutam cu nimeni nimic, nu schimbam un singur cuvânt cu nimeni, decât cu gardienii, cu care, de fapt, fluxul dialogului era de la ei spre mine, nu de la mine spre ei, pentru că eu nu aveam voie să răspund nimic. Dar în orice caz am vrut ca postul acela al Paştelui să fie un post de purificare pentru mine, pentru că simţeam o dârzenie omenească, o dârzenie care nu era de la Dumnezeu. Şi m-am rugat în timpul postului. Postul chiar şi aşa era post. Nu era un merit. Prin firea lucrurilor trăiam în post. Dar nu prin firea lucrurilor trăiam în rugăciune.

Celula nu avea absolut nimic, în afară de un vas de lemn cu apă, o cană şi un vas de lemn pentru necesităţi fiziologice şi o scândură, care ziua era ridicată la

perete printr-un sistem de pârghii manevrat din afară şi care noaptea era lăsată jos. Mi se dădea o pătură şi pe scândura aceasta dormeam până dimineaţa. Foarte interesant... Fac o digresiune. Scândura aceasta m-a salvat dintr-o condiţie foarte grea. Să vă spun cum.

Scândura aceasta, pe partea care rămânea în afară când se ridica la perete, era smolită. Şi, după multe săptămâni, m-am gândit că aş putea să folosesc partea neagră a scândurii ca pe o tablă neagră pe care o folosim în şcoli. La ţeava de la calorifer erau mici bucăţi de ghips. Şi am zis: ce pot să fac eu pe tabla aceasta neagră? Aş putea să scriu ceva. Pe tabla aceasta neagră am scris două lucruri care mi-au rămas. Pe această tablă neagră am scris apelul meu către papa, când am auzit că a fost ales papă Ioan Paul al II-lea, în care spuneam că provine dintr-o ţară de persecuţie şi că, ajungând în postul cel mai înalt al Bisericii Catolice, nu trebuie să uite bisericile surori care sunt în suferinţă. Textul l-am învăţat pe de rost, l-am memorat ca pe o poezie şi când am ieşit din închisoare l-am scris. Atunci am cerut, am stăruit, adică am făcut greva foamei, ca să-mi dea o hârtie,

să scriu textul şi să-l trimită Securitatea Papei. Ca să înţelegeţi greva mea. Mi-a dat hârtie, mi-a luat textul, bineînţeles că n-a ajuns nicăieri. Dar când am ieşit, am reuşit, fiindcă îmi repetam în memorie textul. îmi repetam la fiecare două trei zile textul, ca să nu-l uit.

Am trimis scrisoarea aceasta Papei şi a ajuns la el. Nu aceasta este important. Ceea ce este important este că mi-am adus aminte că pe această scândură aş putea să refac geometria. Geometria plană. După cum ştiţi, Blaise Pascal iubea foarte mult matematica, geometria în special, şi ar fi dorit să fie matematician, dar tatăl său voia să-l facă avocat şi i-a confiscat toate cărţile de matematică pe când avea el 12 ani. La 12 ani, Blaise Pascal reface însă geometria euclidiană din amintire. Din amintire şi raţiune. Eu aveam patruzeci de ani. Şi mi-am zis: dacă Blaise Pascal, la 12 ani, fiind genial, a făcut-o, eu, fiind un om comun, la 40 de ani am să pot să refac măcar o parte a geometriei plane. Şi am început de la punct. Am făcut un punct, şi ce pot să fac prin asta? Punctul îmi oferea o infinitate de posibilităţi. Puteam să trag linii în dreapta, în stânga. Traversând toate

acestea... o infinitate de posibilităţi. A fost primul meu contact cu infinitul. Dacă am două puncte? Posibilităţile mele erau limitate la o singură linie. Şi aşa am ajuns la linii paralele, la unghiuri alterne, interne. Am refăcut geometria plană. In momentul în care am terminat geometria plană, atât cât mi-am adus aminte din ea, şi am trecut la geometria în spaţiu, am simţit că am ieşit dintr-un domeniu spiritual. Intram într-o lume de carnaţie. Apăreau volume grele, apărea ponderea aceasta a materiei, şi am renunţat, şi am rămas în lumea spirituală, fără dimensiuni, a geometriei plane, care-mi oferea mie o lume imaterială. Să ştiţi că pentru mine acest exerciţiu a fost absolut salvator. A fost ca un alt mod de rugăciune. Era un alt mod de rugăciune, prin care intram în lumea spirituală, de două dimensiuni.

Mă întorc acum la întâmplarea mea de Paşti. Mă pregăteam pentru sărbătoare. îmi purificam sufletul pe cât puteam, eram surd la insulte, insensibil la lovituri, blindat împotriva foamei, încălzit de o rugăciune interioară şi în noaptea în care ştiam că este noaptea de Paşti, la ora 12 noaptea, am auzit clopotele din

Aiud bătând. Vuietul lor pătrundea spiritual. Adică nu era un vuiet ca şi când ai fi lângă el, ci pătrundea prin ziduri. Era ca un mesaj pe care lumea de afară îl trimitea, lumea aceea care sărbătorea învierea Domnului.

Şi am cântat „Hristos a înviat!". La început în gând, pe urmă am simţit nevoia să-l cânt nu cu voce tare, dar să mă aud eu însumi. Era o linişte mormântală şi orice mişcare din celule era reflectată în afară pe culoar şi sigur gardianul m-a auzit cântând şi a venit la mine şi m-a insultat. Şi am hotărât să încetez să mai cânt ca să nu tulbur noaptea aceea sfântă a învierii. Mi-am adus aminte de tot ceea ce se întâmpla în copilăria mea, cele mai dragi amintiri. Să ştiţi, în timpul acela de izolare, au fost relaţia mea cu studenţii de la Teologie şi amintirile copilăriei. Era o relaţie de inocenţă, inocenţa copilăriei şi inocenţa aceasta a tinerilor care mă suportaseră în timpul predicilor mele.

A doua zi dimineaţa garda se schimba la ora şapte. Pe secţie la noi - era secţie specială de sancţiuni, de pedepse -, erau şase gardieni (era o secţie mai mare). Ei veneau înşiruiţi unul după altul. Gardianul care era de serviciu intra în

rândul celorlalţi şi cel care rămânea pe secţie deschidea uşa. Noi trebuia să stăm cu faţa la perete. El intra şi nu ştiu la ce se uita să vadă dacă este în ordine. Şi n-aveam voie să ne întoarcem cu faţa din nou la uşă decât în momentul în care auzeam uşa încuindu-se.

In dimineaţa aceea de Paşti, nu m-am întors, n-am stat cu faţa la perete. Era un gardian... Dacă dumneavoastră ati vă-

J

zut un drac frumos, omul acesta era în- tr-adevăr un drac frumos. Sigur că era un tânăr de ţară, un băiat subţirel, înalt, cu ochi albaştri, absolut angelici, cu o figură foarte frumoasă, totdeauna îmbrăcat elegant, cu costumul pe el. Ceilalţi veneau mai murdari. Era totdeauna foarte curat, foarte elegant. însă avea o cruzime de neexplicat. Este greu de înţeles cum poate cineva care arăta atâta gingăşie, o frumuseţe masculină, să nu fie un om gingaş. Cum poate cineva care are o frumuseţe aşa de angelică să fie aşa de crud? Dacă omul acesta nu bătea 5-6 deţinuţi în serviciul lui, probabil nu se simţea bine. Şi, în general, în închisoare, sub teroare, sub spaime, este mai uşor să suporţi propria ta tortură. Când auzeai strigătele...

Majoritatea celor bătuţi erau deţinuţi de drept comun, pentru că erau puţini deţinuţi politici. Oamenii aceştia strigau când îi băteau. Noi tăceam, niciodată nu strigam. Dar ei strigau şi imaginaţia ta începea să lucreze. Şi-ţi închipuiai lucruri oribile. Era o strângere sufletească aşa de mare, încât ai fi preferat să vină să te bată pe tine, numai să nu mai auzi strigătele celuilalt. Şi acesta era unul din oamenii care găsea o plăcere din a-i tortura pe ceilalţi. In dimineaţa aceea când a deschis el uşa, eu mă rugasem toată noaptea la Dumnezeu. Poate am spus de sute de mii de ori „Hristos a înviat din morţi cu moartea pe moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruin- du-le". De mii de ori poate. Ca să intre în mintea şi în inima mea adânc adevărul învierii. Am stat cu faţa spre uşă; când a intrat el, i-am spus „Hristos a înviat!" Gardianul s-a uitat la mine, a întors capul şi s-a uitat la cei care erau în spatele lui. S-a întors din nou la mine şi-a spus „Adevărat a înviat!"

A fost pentru mine ca o lovitură în creştetul capului. Şi am înţeles atunci că nu el mi-a spus „Hristos a înviat!", că a fost îngerul Domnului. Acela, care stând

la mormânt, a spus femeilor mironosiţe: „Pentru ce căutaţi pe cel viu între cei morţi? Iată a înviat. Veniţi să vedeţi locul unde-L puseseră." Prin gura lui îngerul mi-a confirmat învierea, pentru că aveam nevoie de această confirmare şi pentru că Dumnezeu a vrut să-mi confirme prin gura vrăjmaşului meu adevărul acestei învieri. Celula mea s-a umplut de lumină. Şi bucuria mea a fost aşa de mare, încât cele 5-6 ore până la prânz, când venea mâncarea, au fost în lumină şi bucurie spirituală.

Eram încredinţat unui colonel politic al închisorii care dădea ordine speciale pentru mine, în sensul rău al cuvântului, nu în sensul bun. Colonelul nu era un om rău atunci când era beat. Atunci când era treaz era foarte rău. Spre norocul nostru, al meu mai mult, era mai mult beat decât treaz. Aşa că l-am auzit venind la ora 12 pe culoar. Culoarele aveau o rezonanţă extraordinară. Auzeam paşii de pe culoar şi ştiam, îi recunoşteam pasul, pentru că urechea se ascute şi spiritul urmăreşte fiecare mişcare, aşa încât ştiai cine vine şi ştiai cu ce intenţii vine.

Şi m-am gândit ca într-o piesă de teatru. Am să stau cu spatele la perete. Am

să întorc faţa spre el, am să-l privesc în ochi şi am să-i spun „Hristos a înviat!" Nu mai era ce fusese prima dată. Nu mai era un impuls interior. Era ca într-o piesă de teatru. Adică eu ştiam ce-o să-mi spună el, el ştia ce o să-i spun eu, ne cunoşteam reciproc. El ştia încăpăţânarea mea, eu ştiam capacitatea lui, puţina lui imaginaţie în care trebuia să reacţionezi exact aşa cum îl ştiam. E destul. Şi i-am spus „Hristos a înviat!". El s-a uitat la mine şi a spus: „L-ai văzut tu?" Zic: „Domnule colonel, eu nu L-am văzut când a înviat, dar cred în adevărul învierii pentru autoritatea celor care l-au văzut, pentru apostoli, pentru ucenici, pentru martiri, pentru milioane de creştini care au murit slăvind pe Hristos fie prin chinuri, fie prin moarte naturală, dar care constituie garanţia că Hristos a înviat. Dumneavoastră, ştiţi, aţi văzut Polul Nord? Dar credeţi în el pentru autoritatea atâtor oameni de ştiinţă. Nici pe Stalin nu l-aţi văzut decât în poză, sau pe Marx, dar credeţi în el pentru autoritatea comuniştilor care vorbesc de ei."

Cu cât vorbeam, cu cât argumentam logic, cu atât inima mea se întrista. Cu atât lumina din celulă dispărea. Pentru că în

cercam să argumentez logic, cu logica umană, un adevăr care nu trebuie argumentat. Simpla pronunţare a lui „Hristos a înviat!" era suficient ca să-l convingă pe el sau să-l piardă. Şi am înţeles că am făcut un păcat şi Dumnezeu m-a părăsit. îngerul care spusese „Adevărat a înviat", care adusese lumina în celulă plecase...

Vă mai spun câteva lucruri. în perioada instalării comunismului în Rusia începuse activitatea brigăzilor ştiinţifice. Au ajuns într-un sat, au adunat sătenii şi le-au vorbit despre imposibilitatea învierii lui Hristos. Şi la sfârşit au întrebat: „Are cineva de spus ceva?" Şi s-a ridicat
un preot de acolo, un rus. Era ca un tă-
»
ran. Şi a spus: „Domnilor, eu aş avea ceva de spus". „Poftim la masa aceasta roşie". „Eu sunt un om prost, ca şi un ţăran. Nu ştiu prea multe lucruri. Dumneavoastră sunteţi oameni deştepţi (la masă era chiar şi un filozof). Dar un lucru tot am să spun oamenilor aceştia care sunt în sală." S-a sprijinit în masa roşie şi a strigat „Hristos a înviat!" şi toată sala a răspuns „Adevărat a înviat!".
Aceasta este cea mai mare demonstraţie
»
privind învierea lui Hristos. Şi eu lovisem în adevărul credinţei.

în final, vreau să vă mai spun câteva lucruri. Aş vrea să nu încetaţi să vă rugaţi. Aş vrea să înţelegeţi că, dacă există o protecţie care se întinde peste societatea umană sau peste ţara noastră, este puterea rugăciunii. Să nu faceţi o rugăciune de rutină. Puneţi în mişcare sufletul. Mişcaţi inima. Umpleţi-vă de fiorul rugăciunii. Sunt convins că mulţi dintre dumneavoastră se roagă. Şi eu m-am rugat. Şi am crezut, până am ajuns în închisoare, că ştiam să mă rog. Dar ajungând în închisoare am văzut că nu ştiu să mă rog. Dacă nu-ţi intră sufletul în vibraţie, dacă nu te pătrunde fiorul credinţei din creştet până-n tălpi, nu eşti în rugăciune adevărată. Eşti într-o rutină.

Nu este uşor. Dar dacă ştii să te rogi, Dumnezeu îţi dă harul rugăciunii. Dacă persişti, Dumnezeu te ajută şi harul rugăciunii se dă la cerere. Poate Dumnezeu pe unii îi alege şi le dă puterea rugăciunii aşa, oricum. Dar harul rugăciunii •se obţine prin strădanie, prin stăruinţă. Mântuitorul a spus „de la Sfântul Ioan Botezătorul încoace împărăţia cerurilor se ia prin năvală" şi aceasta este năvala noastră: cerând prin stăruinţă harul pe care Dumnezeu ni-l trimite.

Mai ales acum le spun teologilor: învăţaţi să vă rugaţi, ca mai apoi să puteţi învăţa pe alţii. Atâta vreme cât tu nu ştii să te rogi, degeaba spui creştinilor roa- gă-te. Degeaba spui penitentului tău roa- gă-te pentru păcatele tale. Când el, preotul, va şti cum să se roage, va trimite credinciosului său fluxul puterii.

Acum am încetat discursul meu. De fapt intenţia mea era să realizăm un dialog, un dialog spiritual, în care dumneavoastră să vă implicaţi aşa cum m-am implicat eu. Nu prin amintire, ci prin prezenţă.

Revenind încă o dată, vă rog să citiţi Sfânta Scriptură.

Americani convertiţi la ortodoxie

în presa românească a apărut un articol despre o călugăriţă americană convertită la ortodoxie, un articol scris chiar de dumneavoastră. Care este situaţia convertiţilor la Ortodoxie în Statele Unite?

Să ştiţi că, în ultimul timp ortodoxia câştigă extraordinar sufletele în America, în special, pentru că civilizaţia excesivă a Americii, bunul trai, creează un gol spiritual. Gol pe care nimeni nu-l umple în afară de ortodoxie. Şi sunt sute şi sute de convertiri la ortodoxie prin acţiunea rugăciunii celor ce sunt acolo şi prin influenţa monahală, în special a ţărilor ortodoxe. Această călugăriţă, mă refer la cea despre care am scris acolo, este în- tr-o mănăstire de convertiţi. A fost o fraternitate protestantă care stăpânea un munte întreg, vreo 40 ha, şi prin acţiunea unor călugări ruşi, a fost convertită la ortodoxie. După ce a fost convertită la

ortodoxie, majoritatea acestor oameni au intrat în contact cu viata monahală ro-
s
mânească, cea mai înaltă dintre toate ţările ortodoxe foste comuniste. Părinţi spirituali, confesori, rugători cum avem noi acum poate niciodată nu am avut, niciodată nu am fost aşa de puternici. Părintele Cleopa, Părintele Ioanichie Bălan, Părintele Argatu şi Papacioc şi ceilalţi au influenţat aşa de mult viaţa de acolo, încât maicile care trăiesc în chilii izolate, nu aşa ca la noi, au dat nume româneşti chiliilor lor: chilia Voroneţ, chilia Suceviţa, chilia Moldoviţa ş.a.m.d. Au tradus Patericul românesc al părintelui Ioanichie Bălan, au tradus Convorbiri duhovniceşti, Vetre de spiritualitate românească, cărţi de rugăciuni româneşti şi
mă bucur foarte mult că viata lor mona-
»

hală se luminează prin acţiunea, prin influenţa sacră a monahismului românesc.
Atacurile împotriva ortodoxiei. Ecumenismul

în ciuda celor afirmate de dumneavoastră, Ortodoxia în general şi poate cea românească mai mult sunt atacate foarte mult, sunt considerate o religie învechită care a făcut tot timpul pact cu comunismul, care nu este în stare să se adapteze la noile probleme. Mărturia dumneavoastră vine oarecum în contrasens cu ceea ce se vehiculează într-o parte a mass-mediei astăzi.

Ortodoxia să ştiţi că trăieşte pe linie tradiţională. Ea supravieţuieşte prin tradiţie. Iar sufletele celor care caută cu adevărat pe Dumnezeu sunt foarte tradiţionaliste. Biserica se vindecă prin ea însăşi.

După căderea comunismului, care este noul câmp de bătălie despre care vorbeaţi înainte? Sau acum toate lucrurile sunt bune?

O, nu. Nu sunt bune deloc. Câmpul de bătălie rămâne tot inima noastră. Şi, mai mult decât în trecut, unde cunoaşterea era oarecum netă între bine şi între rău, astăzi suntem atacaţi în mod mult mai subtil. De aceea va trebui ca trezvia noastră să fie mai mare, lupta noastră să fie mai subtilă, mai dificilă. De aceea am făcut apel la citirea Bibliei şi la rugăciune permanentă.

Cum se vede mişcarea ecumenică din Statele Unite?

Mişcare ecumenică este o acţiune pe
care au initiat-o curentele care încearcă
>
nivelarea popoarelor, nivelarea religiilor, o acţiune pe care masoneria o încearcă de multă vreme. Eu sunt împotriva masoneriei, împotriva ecumenismului, le socot cea mai mare erezie a secolului nostru. Nu ştiu dacă sunteţi la curent, Biserica sârbă a cerut ieşirea din ecumenism. Şi până în prezent din ecumenism au ieşit Biserica sârbă, Biserica georgiană, Biserica Ierusalimului. Cred că cel mai bine este să fim prudenţi cu ecume- nismul care încearcă nivelarea credinţelor, nivelarea spirituală la nivelul cel mai de jos şi distruge specificul ortodoxiei.

Dacă respingeţi ecumenismul, respingeţi apropierea dintre biserici?

Nu. Dumneavoastră ştiţi că ecumenismul înseamnă cu totul altceva decât o relaţie cu alte biserici. Ecumenismul este o organizaţie supraecleziastică, care-şi impune principiile ei, îşi impune punctele ei de vedere, urmăreşte să distrugă specificul bisericilor şi să creeze un nou fel de religie comună, fără nici un fel de rădăcină spirituală.

închisoarea ca experiment satanic. Atitudinea colegilor de breaslă înainte de arestare

Ni s-au părut foarte captivante experienţe- le dumneavoastră din închisoare. Am dori să ne spuneţi dacă închisoarea de la Piteşti poate fi considerată un experiment satanist. Şi ce alte întâmplări aţi putea să ne relataţi acum.

Cu atât mai mult, dacă aici, în libertate, în viaţa de toate zilele, există o luptă a satanei în inima noastră şi noi suntem responsabili pentru asta, cu atât mai mult Piteştiul şi închisorile celelalte sunt câmpul de experiere al satanei asupra firii umane, prin care a încercat să distrugă fiinţa umană. Fără îndoială că Piteştiul a fost o experienţă satanică.. Fără îndoială că acolo satana a lucrat mcercan-

du-şi experienţa pe puterea de rezistenţă a sufletului uman. Fără îndoială că acolo satana a încercat să distrugă o generaţie de tineri, pentru ca apoi, prin ea, să poată

cuceri şi distruge celelalte generaţii din lume.

Care a fost atitudinea colegilor de la seminar înainte de arestare şi mai ales după eliberare? Şi care ar trebui să fie calităţile dascălilor de la Teologie astăzi?

Intr-o societate în care teroarea era aşa de mare, nu puteai să te aştepţi la acte de curaj. Nu puteai să zici: „Domnule, ridică-te în picioare. Ieşi în faţă, deschi- de-ţi pieptul." Nu toată lumea este curajoasă, nici eu nu sunt un om curajos, dar Dumnezeu a pus în mine ceva mai mult decât în ceilalţi, adică mi-a dat posibilitatea de a îndura mai multă suferinţă
»
decât ceilalţi. Şi asta este o binecuvântare, suferinţa. îmi aduc aminte că, la un moment dat, Departamentul de stat a venit şi a convocat o şedinţă cu toţi profesorii, a cerut ca profesorii şi preoţii să facă un act de protest, de denigrare împotriva mea, să ceară excluderea mea din şcoală. Poate că e bine să spun un nume, dar poate că nu e bine. In orice

caz unul dintre profesori s-a ridicat şi-a spus aşa: „Domnilor, între părintele Calciu şi Departamentul de stat este un conflict. Dumneavoastră aveţi puterea să decideţi în acest conflict, să-l scoateţi din şcoală. De ce ne puneţi pe noi să-l dăm
A
afară din şcoală? Intre noi şi părintele Calciu nu este conflict. Aşa că dacă vreţi să-l daţi afară din şcoală daţi-l afară dumneavoastră, nu îl vom da noi". Ceea ce a fost o mare consolare pentru mine.

Mitropolitul Teofan al Olteniei îşi aminteşte de elevii părintelui Calciu

Prea Sfinţitul Teofan Simitul, prezent aici, doreşte să facă o completare la unul dintre răspunsurile dumneavoastră:

Eram prin anii 1980 în rândurile armatei române, ca soldat, şi erau trei din foştii dumneavoastră elevi care erau taxaţi de către autorităţile militare din cazarmă altfel decât eram noi, oamenii obişnuiţi. Şi se simţeau oamenii foarte jigniţi pentru faptul că nu aveau dreptul să poarte la armele lor gloanţele necesare, pe care le aveau toţi ceilalţi soldaţi. Iar în noaptea de Paşti a anului 1980, aceşti trei dintre foştii dumneavoastră seminarişti au fost cei care au dat tonul la „Hristos a înviat!". Eram acolo 130 de

foşti seminarişti. Intrasem atunci la Facultatea de Teologie şi efectuam stagiul militar. Iar după începutul imnului „Hristos a înviat!" bineînţeles că toţi ceilalţi au cântat de câteva ori şi, spre lauda sa, comandantul unităţii a venit, ne-a mustrat câteva clipe, dar nu ne-a făcut nimic şi nici ceilalţi nu au pătimit nimic. Dar până la sfârşitul armatei n-au avut dreptul să poarte glonţ în arma pe care de faţadă o purtau pe umăr.

Părintele Calciu: Au scăpat de simbolul morţii.

Să nu ne temem să mărturisim adevărul. Masoneria.

Astăzi, în România, lupta împotriva Bisericii este puternică şi devine generală, cuprinzând toate aspectele vieţii sociale. Cum putem noi, care nu avem rugăciune, aşa cum ne-aţi descris-o, să-i ajutăm pe cei din jurul nostru care sunt copleşiţi de acest curent antiortodox?

Eu cred că, dacă într-o lume de negaţie Biserica Ortodoxă ar fi lăudată, ar fi foarte rău. într-o lume de negaţie Biserica lui Hristos nu poate să fie decât detestată. Lotul nostru, al creştinilor, este suferinţa. Să nu fugim de ea. însă în această lume trebuie să afirmăm adevărul. Dacă nu afirmăm adevărurile credinţei înseamnă că suntem oameni care nu ne

iubim cu adevărat Biserica. Să nu ne temem de atacurile vrăjmaşe. Au fost altele mai grozave. Nu este un atac mai grozav, mai dur sau mai criminal decât atacul comunist. Soluţia noastră este rugăciunea, postul, mărturisirea păcatelor şi iarăşi rugăciunea.

în presa românească astăzi, masoneria este prezentată ca ceva pozitiv. Ce ne puteţi spune?

Nu poate să fie pozitivă pentru noi, creştinii, masoneria, care este o creaţie umană. James Hally, un fost mason, protestant, baptist din partea de sud (baptiştii sunt organizaţi pe state), cercetează şi publică în cartea lui texte care dovedesc că masoneria este o creaţie satanică. Şi eu cred acest lucru. Masoneria nu poate fi pozitivă. Singurul lucru pozitiv în această lume este Biserica lui Hristos.

Dar ni se spune că masonii sunt credincioşi, că îşi păstrează credinţa creştină.

Nu este adevărat. în Virginia, unde sunt eu, este probabil cel mai mare templu masonic, Templul Naţional. E o clădire uriaşă, demonică, un templu zigu- rat. Ca o curiozitate - numai întreţinerea

templului într-un an de zile costă 5 milioane de dolari. Acolo veţi vedea că sunt implicate toate religiile, nu numai creştinismul. Cel mai de jos este creştinismul. La baza templului este creştinismul, adică evenimentul cu Constantin cel Mare, chiar o piatră de unde i s-a arătat „Prin acest semn vei învinge".[1] Şi apoi încep toate celelalte. Deasupra tuturor este iniţierea iudaică. Acolo găsiţi reproducerea Arcului făgăduinţei, Arcului legământului, găsiţi muzică ebraică. Ceea ce înseamnă că peste toate stă această credinţă. Nu este creştină. Ei nici nu afirmă că sunt creştini. Ei spun că orice membru al masoneriei trebuie să creadă în ceva. Dar Dumnezeul lor este „marele meşter". El nu este un Dumnezeu creator, el este meşterul care din materia existentă creează lumea. Aşa îl numesc, marele arhitect, marele meşter ş.a.m.d.

In Statele Unite homosexualitatea şi prostituţia sunt legalizate. Asta se încearcă şi la noi. Are un rost să ne opunem acestei legi, ţinând seama că asemenea legi sunt foarte

[1] împăratului Constantin i s-a arătat în vis semnul Sfintei Cruci pe cer şi a auzit un glas zi- cându-i: „întru acest semn vei învinge".

puternic susţinute de Statele Unite şi de Comunitatea Europeană? Şi, dacă este să ne opunem, cum să facem?

Bineînţeles că ne opunem. Nici vorbă. Ne opunem. Pentru că nu putem intra într-o organizaţie mondială, cum este aceasta europeană, nu putem intra prin cesiunea totală a credinţei noastre. Dacă
»
Dumnezeu vrea să intrăm, vom intra, cu afirmarea credinţei şi a moralităţii creştine. Dacă Dumnezeu nu vrea să intrăm, nu vom intra. Nu ştiu care ar fi avantajul nostru intrând în Comunitatea Europeană. Ni s-ar impune legi din afară. N-am mai avea suveranitatea naţională, prin cedare.

Nu există un pericol prea mare să ne risipim în activităţi sociale atâta timp cât nu avem clară o „politică" a rugăciunii?

De ce? Rugăciunea este unită cu fapta. A te concentra numai pe rugăciune sau numai pe faptă înseamnă că eşti incomplet. Credinţa şi faptele credinţei sunt

salvatoare pentru fiinţa umană. Rămâneţi în societate, luptaţi, rugaţi-vă şi Dumnezeu vă va salva.

Scrierea memoriilor încrânceneză. „Christ is calling you." Corupţia în şcolile teologice

Părinte Calciu, aveţi de gând să vă scrieţi memoriile? Va fi un document deosebit.

V-am spus încă o dată şi vă repet: eu am început să-mi scriu memoriile înainte de a doua arestare. începusem să scriu memoriile înainte de a doua arestare şi, cu cât scriam, cu atât mă încrâncenam mai mult. Simţeam că intram într-o posesiune demonică. Şi înainte de arestare am distrus vreo 80 de pagini, pe care le scrisesem. Nu mă gândeam că voi fi arestat. Dar când am început predicile mele am simţit că era un conflict mortal

între ceea ce vroiam să fac pe linia lui Hristos şi ceea ce scriam. Mă răscolea. Am scris o carte în Occident, publicată în tipografia acestei mănăstiri, numită „Sfântul Paisie Velicikovski", în care am evitat grozăviile. Ea se cheamă „Hristos te cheamă" („Christ is calling you"). Şi este foarte cunoscută în toate mediile ortodoxe din America.

Ce atitudine trebuie să aibă studenţii teologi faţă de actele de corupţie din învăţământul teologic, acte ce pun în pericol procesul de selecţie al preoţilor şi procesul de învăţământ?

Bineînţeles, noi luptăm împotriva corupţiei, oriunde ar fi ea. Cred că nu trebuie să spun eu lucrul acesta. Fiecare teolog, fiecare cetăţean onest, ştie ce înseamnă acest lucru. Iar generalizarea corupţiei în mediul românesc a atins toate mediile. Ştim că noi trebuie să refacem prin spiritualitatea ortodoxă, prin preoţi, prin biserică, sufletul moral al fiinţei neamului nostru. De aceea sunt întristat să aud că există o corupţie în învăţământul teologic şi sper ca aceasta să fie ultima. Sper ca ierarhii să ia măsuri pentru ca în viitor să se evite. Dacă lucrul acesta este adevărat, eu nu ştiu. Pentru că se

scriu multe lucruri şi nu ştiu care este adevărul. Poate că nu este adevărat. Poate că sunt numai încercări de a lovi din nou Ortodoxia. Dar, dacă lucrurile sunt adevărate, sunt convins că ierarhii vor lua măsuri. Se va vindeca fiinţa Bisericii noastre, pentru ca apoi sănătatea morală să se răspândească asupra întregii societăţi.

Ortodoxia în America. Convertirea prietenului lui Kurt Cobain, solistul de la Nirvana

Sunteţi rugat să ne mai oferiţi amănunte despre convertirile la ortodoxie din Statele Unite.

în afară de Biserica „Sfântul Paisie Velicicovski", marile convertiri, convertirile care se fac acolo, sunt sute. Vreau să reţineţi faptul că dacă spun „sunt sute de convertiri" nu înseamnă nici măcar o picătură de apă într-un ocean pentru suprafaţa imensă a Americii. Că America este protestantă, că America este cuprinsă de toate organizaţiile religioase şi an- tireligioase, sataniste ş.a.m.d.

Dar, oricum, de când am ajuns în America am văzut cum sporesc din ce în

ce convertirile la Ortodoxie. Mai este o altă mănăstire, cea de la Platina. Platina este situată în munţii Californiei, în apropiere de San Francisco, sus de tot. Şi-şi poartă numele pentru că acolo au fost exploatări de platină. Părintele Serafim Rose a fondat acolo o mănăstire, împreună cu părintele Herman. Părintele Serafim Rose a murit.

Viaţa în această mănăstire este extrem de dură. Este ca a pustnicilor din Tebai- da. Nu au apă curentă, nu au lumină. Chiliile lor sunt numai din lemn, numai din scândură, fără nici un fel de izolare, şi trăiesc în frig. Viaţa este foarte aspră. Publică o revistă care se cheamă „Cuvântul ortodox", foarte frumoasă revistă, excepţională, scrisă la un

nivel spiritual şi intelectual extraordinar.

Sunt convertiţi dintre oameni care au avut experienţa străzii, punk ş.a.m.d., sau dintre oameni care au avut experienţă satanică. Sunteti foarte multi tineri, ati auzit de grupul muzical Nirvana, din California, un grup de rock, care a distrus multe suflete tinere, prin ritmul sălbatic şi prin sensurile textului. Unul dintre membrii Nirvanei s-a sinucis. Şi a lăsat o scrisoare în care a spus că viaţa lui

este pustie, că nu găseşte nici un punct de orientare şi că sub picioarele lui - vorbesc din punct de vedere spiritual - nu există nimic care să spună că viaţa are un sens. Şi s-a sinucis. Prietenul lui cel mai apropiat i-a citit scrisoarea şi a început să-şi pună întrebări. Ce se întâmplă cu noi? Unde mergem? Şi, ajungând întâmplător la Mănăstirea Platina, s-a convertit. Este unul dintre cei mai fervenţi rugători de acolo şi unul dintre cei mai adânci cugetători duhovniceşti.

Un alt exemplu, tot de acolo de la Platina, am întâlnit un inginer de sistem, cei ce sunteţi electronişti ştiţi ce înseamnă un inginer de sistem, în computere, probabil că acest inginer de sistem avea circa 100.000-150.000 dolari pe an. Adică era milionar la 40 de ani. A renunţat la tot, a venit la Mănăstirea Platina, s-a convertit şi el era fratele care atunci când am mers la mănăstire (am fost cu un grup de tineri de la biserica mea, pentru creşterea noastră spirituală), slujea la masă. într-o modestie totală.

Dacă-i vedeţi pe aceşti călugări, în haine murdare, fiindcă lucrează foarte greu, la tipografie sau la ce fac ei acolo, rămâneţi uimiţi, nici nu vă vine să cre

deţi. Atâta umilinţă şi atâta modestie încât nu vă daţi seama că ei sunt nişte intelectuali. Că majoritatea sunt intelectuali. Şi mai ales au avut în viaţa socială poziţii uluitoare. Asemenea poziţii la care nici nu poate visa cineva din ţara românească. Au renunţat la tot şi au venit acolo. Acest lucru l-au făcut sub influenţa Ortodoxiei. Şi vă rog să reţineţi, să fiţi convinşi de valabilitatea Ortodoxiei în America.

Eliberarea din puşcărie. Plecarea în Statele Unite şi întemeierea comunităţii ortodoxe din Washington

Cum a fost momentul eliberării din puşcărie şi plecarea în Statele Unite, şi cum aţi reuşit să întemeiaţi comunitatea ortodoxă din Washington ?

La vremea aceea toată lumea era foarte sensibilizată. începând de la graniţele Australiei, toată lumea era sensibilizată la suferinţa umană, la persecuţia din bisericile din Răsărit. Vreau să vă spun că multe din aceste lucruri erau lucruri senzaţionale pentru ei. Mulţi dintre ei erau plictisiţi de bunul trai şi aveau nevoie de senzaţii tari. Şi ca să ajungi în faţa lor, un om care a trecut prin 22 de ani de închisoare, care a avut o experienţă extraordi

nară, care putea să le povestească lucruri teribile, pentru ei era un eveniment. Era ca o convertire pentru cei care s-au convertit la ortodoxie.

De aceea am încercat să exclud senzaţionalul în cuvintele pentru ei. Şi puneam accentul pe intervenţia divină; pe rugăciune şi pe pronia cerească. Şi am reuşit în multe puncte de vedere. în modul lor de a considera viaţa românească, ei erau foarte exacţi: „Ai fost bătut. Câte lovituri ai primit?" Ca şi cum asta conta. Sau: „Câte zile ai stat la izolare şi fără mâncare?" Sau: „Cât de frig era? Ce temperatură ajungea în celula în care stăteai fără foc?" Erau chestiuni senzaţionale, pe care nu avea nici un sens să le explici. Şi atunci am pus accentul pe spiritualitate, şi aşa a crescut interesul lor, în sensul bun al cuvântului, nu în sensul senzaţionalului.

Biserica din Washington nu am înfiinţat-o eu. Ea exista acolo. Eu, cel mult, i-am dat o vigoare nouă pentru că Dumnezeu a trimis nişte tineri în Biserică, aşa cam cum sunt câţiva tineri de la ASCOR pe care i-am întâlnit, cu angajament spiritual şi cu o credinţă puternică. Şi sunt convins că cei de la ASCOR îi ştiu pe

mulţi dintre ei. Şi cu câteva convertiri de tineri români care nu aveau nimic de-a face cu Biserica. Erau botezaţi, dar nu ca şi cum s-ar fi convertit de la păgânism la Ortodoxie. Şi din cauza aceasta Biserica a sporit prin propovăduirea lor, prin faptele credinţei lor.

Către tinerii români care râvnesc să plece în America

Foarte mulţi tineri, unii dintre ei bine pregătiţi profesional, vor să ajungă în Occident, în Statele Unite. Există în ziua de azi un adevărat exod. Vă rugăm să ne spuneţi ce au de câştigat şi ce au de pierdut aceşti tineri?

Fără îndoială că au de câştigat o viaţă comodă. Dar să ştiţi că viaţa comodă se câştigă după amar de suferinţă. în primul rând dezrădăcinarea este o suferinţă spirituală pe care nu aveţi cum să ve-o imaginaţi. Pentru că n-aţi trăit-o. Aşa cum senzaţia de foame nu poate fi reprezentată. Mă întreba un om în timpul convorbirilor mele: „Cât de tare răbdai de foame?" Să ştiţi că nu-ţi poţi imagina. Niciodată nu mi-am putut imagina cum

era foamea atunci. Decât, dacă spun cuvinte, încerc să pictez cu cuvintele mele, cuvintele au o anumită pondere, dar senzaţia de foame nu poate fi reprezentată. Aşa şi dumneavoastră nu puteţi să vă reprezentaţi durerea dezrădăcinării. Nu spun că, dacă sunteţi tineri valoroşi, dacă aveţi o profesie extraordinară, să nu ajungeţi acolo. Dar eu v-aş sfătui să nu veniţi. Sigur, puteţi spune că părintele Calciu stă în Occident şi îi convine să ne spună nouă: „Staţi acasă la voi!" Dar părintele Calciu a ajuns în Occident în alte condiţii. Şi, deşi am plecat în alte condiţii şi am suferit în această ţară, suferinţa mea este tot atât de mare ca şi cum n-aş fi suferit aici, ci aş fi suferit acolo.

Există vreo asemănare între construcţia

comunitaristă de astăzi şi comunism?

A, sigur că există. E aceeaşi construcţie cu alte forme. E aceeaşi Mărie cu altă pălărie.

Despre părintele Serafim Rose. Stilul nou şi stilul vechi

Vă rugăm să ne vorbiţi mai mult despre părintele Serafim Rose, care a fost tradus recent în româneşte, şi despre influenţa lui în Biserica Ortodoxă din Statele Unite. De asemenea, dacă ne puteţi spune ceva despre raportul stil nou / stil vechi în Ortodoxie.

Părintele Serafim Rose a fost un căutător. Şi Dumnezeu dă celui care caută, îi descoperă adevărul într-un anumit sens. Era foarte înclinat, studia religiile orientale, căuta un adevăr. Nu îl găsea. Nu găsea nici un fel de satisfacţie. A practicat tot felul de exerciţii spirituale şi nicăieri nu a găsit un echilibru. S-a întâlnit cu părintele Herman şi a aflat de la el despre Ortodoxie.

Convertirea lui a fost strălucitoare. A fost un om extraordinar de inteligent şi cu o percepţie a metafizicului deosebită. Datorită acestei convertiri şi prin acordarea atenţiei cuvenite spiritualităţii ortodoxe, părintele Serafim Rose s-a schimbat în sens foarte bun şi a devenit unul dintre promotorii Ortodoxiei în Occident, în America. Cărţile lui sunt pline de spiritualitate şi de viziuni. Din această cauză el este socotit nu ca întemeietorul, căci întemeietor e Sfântul Inochentie din Alaska, dar ca cineva care a dat un impuls nou în Ortodoxie în America.

Este adevărat că toate convertirile de origine rusească se fac în stil vechi. Dar oamenii aceştia provin dintr-o societate mai deschisă. Sunt foarte deschişi pentru stilul nou sau pentru convieţuiri frăţeşti între cele două stiluri.

Dezbinarea românilor. Catedrala neamului

Cum explicaţi dezbinarea românilor din Occident?

Exact cum o explicaţi şi pe aceea de aici.

Ce părere aveţi despre proiectul construirii Catedralei Neamului?

Eu am fost la Patriarhie şi am văzut macheta şi pe machetă era un buletin al parohiei noastre, „Sfânta Cruce". în acest buletin aveam un articol intitulat „Catedrala Neamului". Eu cred că este un proiect foarte bun. Niciodată o populaţie n-a fost înfometată pentru că a zidit o biserică. Aşa că faptul că se construieşte o biserică este foarte bine venit. Dacă citiţi Acatistul Sfântului Calinic de la Cemica, vedeţi că se spune un lucru, şi anume:

când s-a construit biserica de la Cemica - în momente de restrişte. Prin stăruinţa ta, prin curajul tău bărbătesc de a zidi o biserică în vremuri de restrişte, „ne-ai învăţat Sfinte Ierarhe Calinic, ca atunci, cu vitejie bărbătească, să înălţăm Domnului altare". Şi am menţionat acolo un lucru. In 1945, când toată Franţa era divizată în două grupuri vrăjmaşe de moarte - nu ştiu unde putea fi trasată exact graniţa dintre grupul colaboraţioniştilor şi grupul celor care nu colaboraseră, ca şi la noi acum -, un episcop a avut ideea construirii unei catedrale a unificării spirituale a Franţei. în cea mai săracă zonă, respectiv Normandia, era un episcop catolic, într-o vreme de sărăcie cumplită. Şi vreme de doi ani de zile, în fiecare vineri, oameni care veneau acolo la apelul episcopului pentru a lucra la catedrală umpleau trenurile purtând, învelite în hârtie, un hârleţ, o sapă şi o greblă. Nu cu mijloace moderne, ci cu sapa şi hârleţul. Intelectuali, femei, tineri, muncitori, ţărani veneau să construiască catedrala. Şi catedrala a fost construită în momente de criză şi de dezbinare care ar fi putut să ducă Franţa la un dezastru. Şi era măreaţă. Noi nu

putem să facem o catedrală? Noi suntem obişnuiţi să ne rugăm în biserici mici. Daca te duci în Occident, o să vezi oameni care spun: „Eu mă rog mai bine în- fr-o biserică mică", dar negând dimensiunea măreaţă a spiritului românesc.

Predicatorul convinge prin credinţa sa, nu prin argumente

Părinte, cum să-i convertim pe cei de lângă noi, având dragoste pentru ei, sau cum să ne pregătim pentru misiune?

0 să vă spun o întâmplare pe care am citit-o. înainte de a începe acţiunea mea cu cele „Şapte cuvinte către tineri", am fost inspirat într-o mare măsură de o carte a părintelui Dudko.[1] Am auzit că părintele Dudko ar fi abjurat mai târziu,

[1] Este vorba despre părintele Dmitri Dudko, autor al mai multor cărţi de rezonanţă: „Liturghia pe pământul rus", „La râul Vavilonului" şi altele. In anii '90 a fost premiat de Uniunea Scriitorilor din Rusia pentru proză scurtă. A făcut închisoare la sovietici. Nu cunoaştem date despre abjurarea părintelui Dmitri Dudko la care se referă părintele Calciu (nota editorului).

dar eu înţeleg. Dacă a trecut prin ceea ce am trecut eu, înţeleg dacă ar fi abjurat într-adevăr ceva. Şi el spune că era într-o zi de Paşti. Predica şi-o ţinea într-o biserică din Moscova şi le zicea celor de acolo: „Când ieşiţi din biserică, mergeţi şi spuneţi tuturor că Hristos a înviat! Du- ceţi-vă la secretarul de partid şi spuneţi-i că Hristos a înviat!

Duceţi-vă în şcoli, la profesorii care învaţă ateismul, şi spune- ţi-le că Hristos a înviat! Şi propovăduiţi cuvântul lui Dumnezeu". Dar zice: „Mă uit la dumneavoastră şi nu văd decât nişte femei bătrâne şi probabil analfabete, şi vă trimit să combateţi ateismul unei societăţi care se întemeiază pe filo- sofie, care poate să argumenteze. Nu vă gândiţi la lucru acesta. Dumnezeu pune în inima voastră, în mintea voastră cuvântul cel mai potrivit ca să dărâmaţi toată filosofia lumii."

Dacă ai iubire, dacă ai credinţă, nu trebuie să argumentezi. Viaţa ta, trăirea ta, este argumentul cel mai bun.

Mişcările studenţeşti din perioada interbelică

Ce ne puteţi spune despre mişcările studenţeşti din perioada interbelică?

Atunci a fost o efervescentă extraordi-

»

nară. A fost o efervescenţă a ideilor extraordinară. Ea a pornit din biserică şi prin biserică. Şi au fost oameni conducători de generaţii, care au fost credincioşi, au fost teologi ca Nichifor Crainic, o serie întreagă de oameni care au stimulat virtuţile creştine ale tineretului, care au trăit în biserică şi pentru biserică şi care au mers la moarte în perioada aceea, fără să se teamă de moarte. Nu este uşor să nu te temi de moarte. Ca şi tinerii din 1989.

Dragostea trebuie să meargă înaintea justiţiei

Ce ne puteţi spune despre recenta implicare a politicului în problemele bisericeşti? Ne referim la legea părintelui Boilă de la Cluj, cu privire la bisericile greco-catolice şi la luarea cu forţa a Catedralei „Schimbarea la Faţă" de către greco-catolici.

Am spus într-un articol, intitulat „Iubirea creştină", care este punctul meu de vedere. Şi punctul meu de vedere rămâne acelaşi. Nici o decizie judecătorească, nici cea mai justă decizie judecătorească, nu rezolvă un conflict spiritual. Nu se poate rezolva un conflict spiritual decât prin iubire. Şi am spus aşa în articol: „Dacă tu, greco-catolicule, eşti lovit de fratele tău ortodox, inundă-l cu iubirea ta. Dacă tu, ortodoxule, eşti lovit de fratele tău greco-catolic, inundă-l cu iubirea

ta. Pentru că numai dragostea rezolvă conflictele". Dovadă că este o decizie probabil justă sau chiar justă, că, după câte am auzit, catedrala le aparţine gre- co-catolicilor, deci este o decizie justă din punct de vedere juridic. Dar iubirea trece întotdeauna înaintea justiţiei.

Care a fost consecinţa? S-a ajuns la conflict, s-a ajuns la ură, la insulte, probabil la loviri, eu sunt foarte suspicios cu tot ce scrie presa. Dar în orice caz, indiferent dacă s-a ajuns la loviri sau nu, faptul că ortodocşii au scandat: „Papis- taşilor, vânduţilor!", că greco-catolicii au scandat în altarul bisericii, nu pe stradă, în altarul bisericii lui Dumnezeu: „Duce- ţi-vă la Moscova, bolşevicilor", este dovadă că acolo nu Dumnezeu a lucrat. încă o dată - nu vă încrederi justiţiei umane! Ci mergeţi pe iubirea lui Dumnezeu.

Suferinţa

9

nu poate fi înlăturată, dar poate fi îndumnezeită

Dumneavoastră ne-aţi vorbit de suferinţă. Poate suferinţa să înnobileze sufletul uman? Spuneţi-ne câteva gânduri despre rugăciunea inimii.

înainte de a vă spune despre rugăciunea inimii, vreau să vă spun despre suferinţă. Cred că la Teologie am spus lucrul acesta, la Seminar. Noi am fost în închisoare. Suferinţa noastră creştea cu fiecare zi, adică sistemul inventa metode de tortură care erau din ce în ce mai atroce. Chiar dacă nu ne mai torturau, dar diavolul le dădea lor

cuvintele cele mai extraordinare ca să te rănească în suflet. Vedeai câte un gardian fără şcoală, şi care scotea cuvintele care să te ră-

nească pe tine preot, să te arunce în suferinţă spirituală extraordinară.

în fiecare zi strigam la Dumnezeu. „Doamne, uşurează suferinţa!" Şi în loc de răspuns, de uşurarea suferinţei, aveam o suferinţă şi mai mare. Aşa ani de zile. Şi vedeam că toţi mureau în jurul nostru şi ne gândeam că mâine murim noi. Dar am ieşit afară.

Problema suferinţei şi a sensului ei, să zicem că Biserica o rezolvă. Spunem: „Domnule, suferinţa este de la Dumnezeu", şi o acceptă. Este mult mai uşor să spui decât să suferi. Am ieşit afară, am trecut în Occident, am mers pe la biserici, am vorbit despre ce s-a întâmplat în închisoare şi pe urmă m-am întrebat: „De ce suferinţă? De ce suferinţă? De ce suferinţă? Ce păcate a făcut poporul român sau poporul rus ca să aibă o suferinţă aşa de atroce? în timp ce noi, în Occident, în America, trăim în belşug, avem viaţă bună, suntem păcătoşi, practicăm perversiuni şi trăim fericiţi. Ce s-a întâmplat? De ce? Ce păcate a făcut popo rul român?" Era întrebarea pentru mine.

într-o mănăstire protestantă din Elveţia am găsit o cărticică cu citate din diverşi autori. Şi am găsit şi un citat din

Paul Claudel, care pentru mine a fost o revelaţie. Paul Claudel spune aşa: „Dumnezeu n-a venit în lume ca să pună capăt
suferinţei umane. El n-a venit în lume
>
nici măcar să explice suferinţa. Dumnezeu a venit în lume să umple suferinţa umană de prezenţa Lui". Şi atunci am înţeles de ce Dumnezeu ne-a dat suferinţa, de ce nu ne-a uşurat-o atunci când I-o ceream. Pentru că, cu cât sufeream mai mult, cu atât prezenţa Lui era mai mare în inima noastră.

S-a întâmplat în puşcărie, şi mai ales la Piteşti, ca prin suferinţă să ajungeţi la limita apostaziei?
A

Absolut. Insă Dumnezeu ne-a dat şi puterea de a ne întoarce la adevăr.
■

Icoana plângătoare a Maicii Domnului de la Chicago

Ce credeţi despre distrugerea bisericii ruse de le Montreal ? Şi despre icoana făcătoare de minuni pe care a deţinut-o Jose Mono din Montreal? Ce credeţi despre ofensiva generală, violentă, împotriva Bisericii din Canada şi America?

Nu ştiu despre ce ofensivă este vorba, pentru că mai sub ofensivă sunteţi dumneavoastră aici decât suntem noi acolo. Intr-adevăr, sunt o serie întreagă de icoane făcătoare de minuni şi am să vă relatez un caz.

La Chicago, într-o biserică albaneză, Maica Domnului a început să lăcrimeze. Şi vreme de un an de zile Maica Domnului a lăcrimat. Câteodată toată bluza,

toată rochia Maicii Domnului era udă de lacrimi. Eu am slujit împreună cu un preot în această biserică chiar în timpul plângerii Maicii Domnului, şi când am slujit Liturghia pentru neamul românesc, Maica Domnului a plâns cu trei rânduri de lacrimi.

Au venit tot felul de indivizi, televiziune etc. Toţi au încercat să vadă dacă nu este înşelăciune, dacă nu se injectează ceva în lemnul icoanei. Şi nu s-a aflat nimic. A fost chemat şi pictorul care pictase icoana. Acum era un om foarte bătrân, era un om de 80

de ani şi spunea: „Aceasta nu este icoana pe care am pic- tat-o eu. Eu am pictat o Maica Domnului fericită cu pruncul în braţe." Prioritar este că, dacă te uitai la ochii Maicii Domnului, vedeai că la albul ochilor se înroşise de lacrimi. Şi cineva a vandalizat icoana, adică a tras cu un pistol în ea, şi după aceea a fost pusă în faţa icoanei o sticlă, prin care glonţul să nu poată să treacă.

Un an de zile Maica Domnului a plâns. A început în ziua de Sfântul Nico- lae, 6 decembrie, şi a plâns până în ziua de Sfântul Nicolae, anul următor. Şi brusc, în ziua de Sfântul Nicolae, lacri-

mile au încetat. Sigur că ne-am întrebat care era mesajul. Care este mesajul lacrimilor Maicii Domnului? Asta s-a întâmplat într-o biserică ortodoxă, nu într-o biserică catolică. Aşa că, eu am fost de faţă şi mărturisesc în deplină bună credinţă adevărul lăcrimării Maicii Domnu-

lui. Care este mesajul? Poate al suferinţei, poate al decadenţei umane, poate al decadenţei bisericilor şi Maica Domnului plânge pentru păcatele noastre.

Despre yoga

În Bucureşti şi în ţară, în general, este o sectă condusă de Gregorian Bivolaru, care atrage tot mai mulţi tineri spre aşa-zise practici yoga. Ce le puteţi recomanda tinerilor care cred că poţi practica yoga şi în acelaşi timp poţi fi şi creştin?

Dacă practici yoga pentru trup, renunţă la ea. Dacă yoga pe care o practici nu-ţi atinge în nici un fel credinţa, poţi să faci. Orice îmi este permis, dar nu orice îmi este de folos[1]. Aşa că, dacă nu vă ajută în nici un fel, renunţaţi la aceste practici. Vrei să faci sport? Du-te pe munte, admiră natura, vezi creaţia divină, fă gimnastică, dacă vrei; nimic nu este interzis pentru un om, dacă nu dăunează spiritului. Menţineţi-vă spiritul treaz şi celelalte nu au nici o importanţă.

[1] Apostolul Pavel.

Nu vă temeţi să fiţi fundamentalişti

Ortodocşii sunt adeseori învinuiţi de fundamentalism. Ce să răspundem celor ce ne înfruntă?

Ştiţi că a existat un curent care se cheamă umanism. Astăzi umanismului acestuia, care era preluat de comunişti, şi acum preluat de internaţionalişti, i se zice iubirea de om. Dar dacă pe acest individ care spune că iubeşte omul îl pui într-o celulă cu un om, în trei zile îl strânge de gât. Dar o credinţă creştină, o iubire creştină te fac să trăieşti suferinţa lui, ca fratele lui.

Aşa că nu vă luaţi după etichete, după formule, care încearcă să lovească în adevărul credinţei. Nu vă temeţi că vă spun fundamentalişti. Să fie sănătoşi!

Suntem fundamentalişti dacă-l iubim pe Hristos? Dacă iubirea de Hristos e fundamentalistă, da, suntem! Hi însă creează nişte etichete şi cuvinte pentru a lovi în credinţă şi în Biserică.

Despre sfârşitul lumii

Ne puteţi spune, există astăzi o psihoză a sfârşitului lumii sau există chiar semne ale vremurilor de pe urmă?

Există o psihoză, e adevărat, pentru că semne ale sfârşitului lumii sunt destule şi au fost şi acum o mie de ani, şi au fost şi acum 300 de ani ş.a.m.d. însă adu- ceţi-vă aminte ce spune Iisus: „Luaţi exemplu de la smochin. Când îl vezi că înmugureşte, ştii că vine primăvara".

Eu cred că noi, aşteptând, trăind_ în atmosfera aceasta de sfârşit de secol sau de

mileniu, zicem că vine sfârşitul lumii. Dacă ai o întâlnire cu un coleg de-al tău pe care nu l-ai văzut din copilărie şi spune: „ne întâlnim în locul cutare", inima ta se pregăteşte cu emoţie să-l primească şi vezi pe cineva venind şi zici: „cred că este el". Şi omul trece pe lângă tine, pentru că nu este el. Mai vine cineva, mai

trece unul asemănător, sau cum ţi-l închipui tu, şi zici: „cred că este el", şi nu: „este el'. Dar în clipa când apare el, inima ta ştie că este el, nu mai zici: „cred" ci spui: „El este!".

Aşa este şi sfârşitul veacurilor, vor fi semnele care vor spune precis că este sfârşitul veacurilor. Toate celelalte, cum spune Iisus, „vor fi semne, dar să nu vă speriaţi, încă nu este sfârşitul lumii". Şi apoi, de unde să ştim noi că este sfârşitul lumii dacă Dumnezeu nu ne dă semnul absolut al sfârşitului?

După '89, întoarcerea în România a continuat să rămână imposibilă

Astăzi în România, datorită unei ofensive culturale, poporul român se află, la fel ca şi în perioada comunistă, în pericolul de a-şi pierde identitatea şi valorile. în această situaţie este nevoie de părinţi duhovniceşti care să-i îndrume pe tineri. V-aţi gândit vreo clipă să vă întoarceţi în România?

în 1990, când am venit aici, am venit cu intenţia de a rămâne. Adică nu să rămân atunci, ci să creez o relaţie prin care să pot rămâne aici, în ţară. Nu s-a putut. După cinci zile a trebuit să plec, din cauza faptului că eram urmărit. Vă aduc aminte celor care aţi trăit în perioada aceea ce s-a spus la televizor despre mine. Puneam în pericol pe mulţi dintre cei care veneau să mă vadă, foştii mei elevi,

familia mea, şi am plecat. Mereu am păstrat dorinţa şi nostalgia de a mă întoarce. Acum sunt prea bătrân.

- Nu sufleteşte.
- Nu sufleteşte.

A “ RuSăm ca, în încheiere, să adăugaţi un gând referitor special la sărbătoarea învierii.

- Hristos a înviat!
- Adevărat a înviat!

Cuprins

Suferinţa ca binecuvântare 5
ÎNTREBĂRI DIN SALĂ
Americani convertiţi la ortodoxie 43
Atacurile împotriva ortodoxiei. Ecumenismul 45
închisoarea ca experiment satanic. Atitudinea colegilor de breaslă înainte de arestare 48
Mitropolitul Teofan al Olteniei îşi aminteşte de elevii părintelui Calciu....51
Să nu ne temem să mărturisim adevărul. Masoneria 53
Scrierea memoriilor încrâncenează. „Christ is calling you." Corupţia în şcolile teologice 57
Ortodoxia în America. Convertirea prietenului lui Kurt Cobain, solistul de la Nirvana 60

Eliberarea din puşcărie. Plecarea în Statele Unite şi întemeierea comunităţii ortodoxe din Washington ..64
Către tinerii români care râvnesc să plece în America 67
Despre părintele Serafim Rose.
Stilul nou şi stilul vechi 69
Dezbinarea românilor.

Catedrala neamului 71
Predicatorul convinge prin credinţa sa, nu prin argumente 74
Mişcările studenţeşti
din perioada interbelică 76
Dragostea trebuie să meargă înaintea justiţiei 77
Suferinţa nu poate fi înlăturată,
dar poate fi îndumnezeită 79
Icoana plângătoare a
Maicii Domnului de la Chicago 82
Despre yoga 85
Nu vă temeţi să fiţi fundamentalişti....86 Despre sfârşitul lumii 88
După '89, întoarcerea în România a continuat să rămână imposibilă 90
DIFUZARE:
S.C. SupergraphS.R.L.
Str. Ion Minulescu nr. 36, sector 3, 031216, Bucureşti
Tel.: 021-320.61.19; fax: 021-319.10.84 e-mail: contact@supergraph.rowww. l ibrariasophi a .ro www.sophia.ro
Vă aşteptăm la LIBRĂRIA SOPHIA str. Bibescu Vodă nr. 19, 040151, Bucureşti, sector 4 (lângă Facultatea de Teologie) tel. 021-336.10.00; 0722.266.618
www.librariasophia.ro

Sacrifică puţină vreme pentru a răsfoi cărţile noastre: este cu neputinţă să nu găseşti ceva pe gustul şi spre folosul tău!